

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASA EDITATA DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXA ROMINA DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

Abonamentul

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Articolele și corespondența

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se retuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Răscoalele din 1907

În februarie-martie anul acesta s-au împlinit 50 de ani de când flacăra răscoalelor țărănești s-a aprins în nordul Moldovei și s-a lăsat peste întreg trupul țării românești de atunci.

La începutul anului 1907, în toată primăvara și vara aceluși an, țărănimea flămînzită s-a sculat ca unul, a pus mîna pe topoare și furci și a încercat să ciștige cu forța ceia ce i-se refuzase prin bună voie, adică pămînt și tratament omenos.

Cauzele acestei răscoale trebuie căutate în suferința țărănimii, în desnădejdea ei din cauza sărăciei, a silniciei și datorită nedreptei împărțiri a pămîntului.

Era în timpul cînd un mic număr de boieri, moșieri și arendași, duceau o viață de lux și huzur prin împilarea a cinci milioane de țărani. Pentru a arăta inegalitatea ce exista și gradul de sărăcie al țărănimii e destul să amintesc că 4171 mari proprietari aveau 3.787.192 hectare pămînt, pe cînd 1.015.302 țărani stăpîneau numai 3.319.695 hectare.

Peste un milion de țărani stăpîneau deci mai puțin pămînt decît cîteva mii de mari proprietari.

Starea aceasta silea pe țărani să ia cu arendă sau dijmă loturi de pămînt de la marii proprietari, ca astfel să poată înnoada de la o zi la alta chinul lor trai. Boierii căutau să ia cît mai mult, iar arendașii — oameni lipsiți de suflet — profitau de situația grea a țăranului, storcîndu-i cît mai mari arenze. Astfel un jugăr de pămînt arendat de la boier cu 20 lei, arendașul trecîndu-l în seama țăranului îi urca arenda la 60—80 lei.

Pentru pămîntul luat în dijmă țăranul trebuia să dea una din două părți din recoltă, plus 10—20 zile de clacă pentru fiecare jugăr de pămînt. Așa că țăranul lucra toată vara pe moșia boierului pentru elacă, în timp ce familia sa, soția și copiii, lucrau pămîntul luat în dijmă ca să poată da toamna partea ce revenea boierului, rămînîndu-le astfel puține bucate pentru ei. Țăranii erau desbrăcați, rupți și flămînzi și înglodați în datorii.

Situația aceasta era în toată țara. Pretutindenea nemulțumirile din cauza sărăciei și foamei aduse la desnădejde țără-

nimea. De aceea răscoala începută în 15 februarie în comuna Flămînzi (Botoșani) s-a întins cu iuteală mare peste partea de nord a Moldovei, s-a coborît apoi la Iași, Roman, Bacău, a trecut în Muntenia luînd forme grave în județele R Sărat, Buzău, Prahova, Vlașca, Teleorman, Olt, Dolj. — Ea a fost îndreptată atît contra arendașilor cît și contra boierimii. —

Cînd cererile cuviincioase ale țăranilor au fost refuzate de arendași, boieri și autorități, desnădejdea i-a împins la acte de distrugere.

Conacele și moșiile boierești au fost incendiate și distruse, orașele erau luate cu asalt, o vilvataie a cuprins întreaga țară de credeai că-i sfîrșitul lumii.

Mase de țărani înnebuniți de foame și ură își purtau pe tăișul toporului întregul lor crez de viață.

„Vrem pămînt!” era strigătul lor desnădăjduit. Și ceice puteau să le dea acest pămînt, le-au trimis gloanțe în piept.

Sîngeroasa reprimare pe care guvernării liberali și conservatori au făcut-o cu această ocazie, este o dovadă de netăgăduit de gradul de înstrăinare a clasei exploatare de țărănimea muncitoare.

Peste 11.000 de țărani secerați de mitraliere, au pecetluit cu prețul vieții lor idealurile țărănimii noastre: pămînt și omenie.

La 50 de ani de la marea răscoală țărănească, ne plecăm smeriți fruntea în fața celor ce au știut lupta și muri cu demnitate pentru idealurile lor.

Aceste idealuri au fost împlinite în vremea noastră. Prin reforma agrară din 1945, pămîntul moșierilor a fost împărțit la țărani. Asuprirea țărănimii a luat sfîrșit. Pămîntul este al celor ce-l muncesc. În multe părți țărani muncitori se unesc în întovărășiri agricole, gospodării agricole colective, cooperative agricole de producție, ca să lucreze pămîntul mai bine și să ajungă la un trai mai bun. Cei de la 1907 nu și-au dat viața în zadar: roadele jefiei lor se văd astăzi.

De aici răsare însă hotărîrea de a lupta, ca niciodată vremile acelea de asuprire să nu se mai întoarcă. Pămîntul nu va mai fi al moșierilor, ci este și va rămîne pentru totdeauna al celor ce-l muncesc.

Dreptate și pravilă

Un martor care a asistat la 1907 în satul Rădeni — Iași — la „anchetarea” de către un maior, a plugarului Ștefan Furtună, veteran din Războiul Independenței cu 5 decorații pe piept, descrie cum a fost bătut, batjocorit și apoi ucis, acest erou de la Grivița, împreună cu alți țărani.

— Maiorul: „Tu ești capul răsculașilor?” Și adresîndu-se vagmistriului: „să-i dați bătaie și să mi-l pișcați cu fierul roșu să afle și el, că noi avem legi și pravilă după care ne conducem, că nu-i nimeni de capul lui. Ce-ați crezut voi, beșivanilor, că v-a venit timpul să necinstiți numele țării și al Majestății Sale? Tilhari ce sinteți!”

— Țăranul Furtună: „Să fiu iertat, Domnule maior”, începu Furtună cu vorbă domoală, dar cu scînteeri de fulger în privire. „Noi țărani îndurăm jaful nemiloșilor ciocoi și ne rămîn copiii goi și flămînzi în puterea iernii. Muncim vara întreagă pe lanurile boierești, muncim ca niște robi și noi și copiii, și pe an ce trece, ne găsim tot mai înglodați în datorii, de-am ajuns să ne vindem și icoanele plătind gloaba boierului. Ne-am tot plîns, ne-am tot tînguț... jalbă peste jalbă am trimis pînă și la Măria Sa Vodă, dar auzitu-ne-a cineva? Datu-ne-a cineva dreptate? Or fi ele legi și pravilă cum ziceți Dumneavoastră, or fi... nu tăgăduiește nimeni; dar pentru noi țărani cînd avem dreptate nu stă scris în pravilă, și cînd stă scris în pravilă n-avem dreptate! Am îndurat toate, că de! noi țărani sintem tari de virtute și proști la minte; tari, căci răbdăm răbdarea cinească și proști, că de n-am fi proști, n-am ști răbda.”

— Maiorul: „De ce tocmai tu, care trebuia să dai exemplu de cinste și cumîntenie, căci țara ți-a dat medalii pentru cinstea ta de militar... nu te-ai gîndit că prin purtarea ta, vei necinsti numele țării și al Majestății Sale?”

— Țăranul Furtună: „Tocmai la asta nu m-am gîndit domnule maior și nici nu am avut chip să mă gîndesc... Să fii cuprins din cap în picioare de medalii, să ți se verse peste tine toată cinstea țării și a Măriei Sale, dacă ești lihnit de foame... geaba Vodă... geaba țară... parcă medaliiile țin de foame?”

Maiorul, congestionat pînă la urechi, se simțea doborît de felul cum îi răspunse veteranul Furtună. Un val de mînie îi trecu din tălpi și pînă în creștet, se repezi spre veteran, și cu furie, îi smuncea decorațiile de pe sumanul zdrențuit, aruncîndu-le în noroi. „Dacă nu știi prețui, mizerabile, și nu știi cinsti decorațiile

Continuare în pag. 4

Oameni ai păcii în Vechiul Testament

Pacea este năzuința tuturor oamenilor iubitori de un progres luminat. Credincioșii noștri găsesc îndemnuri pentru pace în Sf. Scriptură. Preocuparea de realizarea păcii însoțește mereu simțămintele personalităților biblice. Aceasta se poate vedea din cele mai vechi scrieri biblice, începând cu Cartea Facerii și cele imediat următoare ei. Astfel convins că pacea ușurează pașii vieții și întărește unitatea sufletească între oameni, patriarhul *Avraam* o introduce în toate relațiile sale cu oamenii din vremea aceea. Că pacea și buna înțelegere duc la cele mai frumoase biruințe, aceasta era convingerea neclintită a patriarhului *Avraam*. Știa el că pacea îl înfrumusețează pe om, îl ridică, nu-l coboară. După ce a ajuns în Canaan, trebuind să se despartă de *Lot*, care, ca și el, avea turme numeroase, și ai căror slujitori s-au certat pentru locul de pășunat — îl lasă pe acela să-și aleagă pământul, pe care l-ar fi voit: „Să nu fie ceartă între mine și tine, între păstorii mei și păstorii tăi, iată nu este oare tot pământul înaintea ta? Desparte-te dar de mine! Și de vei apuca tu la stînga, eu voi apuca la dreapta; iar de vei apuca tu la dreapta, eu voi apuca la stînga” (Fac. 13, 8—9).

Din înțelegerea pe care o are *Avraam* față de *Lot* se vedește a fi stăpînit de un cuget împăciuitoare.

Un alt moment însemnat din viața lui *Avraam*, este întâlnirea cu regele *Sodomiei*. Era după un război vijelios, în care *Lot* căzuse prizonier. La încheierea păcii și pentru a câștiga bunăvoința lui *Avraam*, regele, foarte curtenitor, îi îmbie o grămadă de bunuri rezultate din prada de război. „Nu”, răspunse *Avraam*: „Nu voi lua nimic din ale tale, nici un fir de ață, nici o curea de încălțăminte nu voi lua, ca să nu zici: „Eu am îmbogățit pe *Avraam*”. Nimic pentru mine...” (Gen. 14, 23—24).

Pentru asigurarea vieții pașnice, *Avraam* a înlăturat, de la început, orice bănuială că ar rivni la bunul altuia. Pacea a fost calea luminoasă a vieții sale, iar pentru menținerea ei *Avraam* era convins că se cer mâini curate. *Avraam* era fără îndoială o figură luminoasă în istoria păcii; un om care a căutat și a împlinit pacea.

Un alt caz îl constituie cearta dintre *Esau* și *Iacob*. Intre acești doi bărbați clocotea o vechi vrăjmășie. Se pregătea o temeinică întâlnire armată între oamenii unuia și oamenii celuilalt. De mult a zis *Esau*: „Se apropie zilele ca săucid pe *Iacob*” (Gen. 27, 41). Văzînd *Iacob* pe *Esau* venînd cu cei 400 de oșteni ai lui, a aruncat, de parte de sine, orice armă, și ridicîndu-și mîinile, ca pentru rugăciune, a alergat spre *Esau* și închinîndu-se de cîteva ori pînă la pămînt, l-a îmbrățișat și cuprînzîndu-i grumazul, l-a sărutat (Gen. 3, 3—4). Indată *Esau* și *Iacob* s-au împăcat, nici unul nu mai are trebuință a fi protejat de puterea sa armată.

Bucuria ceriului i-a umbrit pe amîndoi, iar *Dumnezeu* le-a întins mîna pentru a-i izbăvi de relele războiului. Iubirea de pace a fost mai puternică decît brațul înarmat al celor 400 de bărbați și astfel *Iacob* a lăsat să se desprindă adevărul că există o armă mult mai puternică decît sabia: dragostea și bunăvoința.

Și ce vom zice de blajinul *Iosif*, care a fost pizmuit, batjocorit, aruncat într-o fîntînă și apoi vindut de copiii lui *Iacob*, unor negustori. Ajuns la o înaltă dregătorie, în loc să răsplătească după merit cruzimea față de el, auzind că toți

fiii lui *Iacob* vin în Egipt, a înhamat caii la căruța sa, a eșit într-o întâmpinare lor și „le-a dat moșie în țara Egiptului, în cea mai bună parte a țării, în pămîntul *Ramses*” (Gen. 46, 29; 47, 11).

Mare a rămas *Iosif* nu prin calitatea de prim sfetnic al țării, ci prin acele simțăminte curate de frate, cari în loc să-l îndirjească, l-au dezbrăcat de supărare și l-au făcut să se poarte pașnic.

Sîntem iarăși împreună

Lung timp au fost cei 250 ani de despărțire, timp în care credincioșii romîni din Ardeal au trăit împărțiți în două Biserici: Biserica ortodoxă și cea unită sau gr. cat. Grea încercare a fost aceasta, mai grea de cît toate încercările la care a fost supus poporul nostru din Ardeal în cursul lungii și zbuciumatei sale istorii. Cu toate că credincioșii romîni își dădeau seama că sînt un singur neam, că au aceeași credință în *Dumnezeu*, împărășii vienezi și grofii din Ardeal la 1700, ca să ne poată mai ușor supune și stăpîni, ne-au împărțit în două biserici, socotînd că ne vor face să nu ne mai recunoaștem de frați.

În această privință sînt pline de amărăciune cuvintele unui canonic blăjan, *Ioan Micu Moldovan*, care deplînge ruptura care s-a produs între romîni, cu aceste cuvinte: „Romîni — zice el — care pînă aici au fost una și la bine și la rău, de aici încolo sînt ruși în două și de multe ori împerecheași între sine, ca și cum n-ar fi frați cei de un singe, cei ce se țin de o biserică cu cei ce se țin de alta”.

De aceea împărțirea în două Biserici a slăbit în trecut, puterea poporului nostru în lupta pentru libertate și independență națională. Multe energii ale poporului nostru de atunci încoace s-au cheltuit în lupte desbinătoare dintre frați. Noroc că totuși asemenea cazuri de învrăjpire au fost rare. Învrăjpirea dintre ortodocși și uniți a fost întreținută mai ales de conducătorii și capii celor două Biserici, în timp ce în sufletele miilor și miilor de credincioși uniți și neuniți de pe tot cuprînsul Ardealului, se cultiva dragostea de frate după cuvîntul poetului: „Eu și-s frate, tu-mi ești frate în noi doi un suflet bate”.

Credincioșii uniți în marea lor majoritate, n-au ținut seama de învățăturile catolice care au fost primite de conducătorii Bisericii lor, ci au rămas pe mai departe legați în slujbele și rînduiri Bisericii ortodoxe. Ei nu s-au abătut de la credința lor. Atît vechii ortodocși cît și uniții sau gr. cat. — acolo unde n-a fost cine să-i învrăjbească — nu s-au certat unii cu alții, nu s-au dușmănit, ci au trăit ca frații în aceleași obiceiuri și rînduiri strămoșești. Biserica a fost Biserica, slujbele au fost slujbe, sărbătorile erau sărbători pentru toți. La necaz și la strîmtoare se ajutau și se sprijineau unii pe alții.

Încuscirile și înruderile între vechii ortodocși și uniți nici cînd n-au ținut seama de aceste deschiliri religioase.

În legătură cu ajutorul pe care știau romîni să și-l dea unii altora atunci cînd era lipsă, amintesc faptul întîmplat chiar în familia noastră. Era înainte de primul război mondial. Vechii ortodocși, care erau mai puțini, nu-și făcuseră încă biserică în satul nostru. Străbunicii mei care aveau o casă mare și frumoasă chiar în mijlocul satului — deși erau gr. cat. — au dat casa ortodocșilor ca să fie folosită ca biserică ortodoxă pînă cînd ortodocșii își vor face biserică.

Avraam, *Iacob* și *Iosif* ne arată cum se pot împăca neînțelegerile prin bunăvoință. E adevărat că toate problemele dintre oameni și popoare se pot rezolva prin tratative pașnice și nu prin război. Creștinul în viața lui de fiecare zi trebuie să urmeze pilda acestor patriarhi plini de duhul păcii. El trebuie să lupte alături de milioanele de oameni cinstiți, ca războiul să nu aprindă lumea, ci toate neînțelegerile să fie rezolvate prin tratative, prin bunăvoință, prin bunăînțelegere pașnică.

Pr. Prof. NICOLAE NEAGA

Nici cuvintele „spirit” și „îndură-te” n-au avut prea multă trecere în Biserica fostă gr. cat. Mulți credincioși gr. cat. se rugau cu „duh” și cu „miluește-mă”. Bunica mea deși a fost 69 ani credincioasă a Bisericii gr. cat. se ruga cu „duh” și cu „miluește-mă”.

Cînd după 23 august 1944, vechile orînduiri de viață au luat sfîrșit în țara noastră și cînd poporul și-a luat în mîni propria lui soartă, și deschilirea dintre frați trebuia să înceteze. Poporul de acum își va spune dorințele, el își va croi făgașul vieții lui viitoare. Credincioșii gr. cat. pe care obida celor 250 ani îi ținuse despărțiți de frații lor ortodocși, aveau un vis neîmplinit, să se reîntoarcă acasă, la sînul Bisericii ortodoxe.

Chemarea I. P. S. S. Mitropolitului *Nicolae Bălan* la 15 mai 1948, pe Cîmpia Libertății de la Blaj și apelul Prea Fericitului Patriarh *Iustinian* au fost hotărîtoare. Credincioșii gr. cat. din Ardeal împreună cu cei 39 protopopi, prin adunările de la Cluj, București și Alba-Iulia, au hotărît să se reîntoarcă acasă, la sînul Bisericii strămoșești.

Azi, toți romîni sîntem iarăși împreună. Avem o singură biserică, avem aceeași limbă, același port, am crescut împreună și foștii gr. cat. și vechii ortodocși, pe aceste plaiuri ale Ardealului: ne cunosc munții și văile ca pe niște frați, ne-am înfrățit cu codrii și cîntăm împreună același cîntec de frățietate.

De acum încolo, sfintele slujbe de la biserică sînt aceleași pentru toți, aceleași sînt Sfintele Taine, aceiași preoții, aceleași sfintele altare, pe care aducem Sfînta Jertfă după rînduiala Bisericii noastre ortodoxe.

Acum, cînd din vrerea lui *Dumnezeu* și a întregului popor dreptcredincios sîntem iarăși una, trebuie să nu uităm a pune o piatră de temelie la consolidarea visului, care s-a împlinit acum opt ani. Trebuie să ținem pururea treaz gîndul că sîntem cu adevărat frați, reveniți și vechi ortodocși, frați de singe, frați de credință. Preoții slujitori trebuie să fie pildă de bună conviețuire întreolaltă, de dragoste și ajutor reciproc. Numai așa se poate întări unitatea noastră religioasă. Mai presus decît toate e necesar să facem ca dragostea să stăpînească în toate sufletele. Dragostea risipește micile deosebiri, pe care și unii și alții le mai păstrăm după 250 ani de dezbinare.

Dragostea cu care ne-am înfrățit și ne-am strîns iarăși în jurul altarului strămoșesc, să rămînă ca o făclie mereu aprinsă în sufletele noastre și să ne aducem mereu aminte de cuvintele Sf. Scripturi: „Cît de bine și frumos este cînd frații sînt împreună”. (Ps. 133, 1—2).

Păr. Prof. Al. Moisiu

DESPRE POST

Pilda Scripturii:

Indată după ce a fost botezat în Iordan de la Ioan, Mântuitorul s-a dus în pustia Carantaniei și acolo a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți. Și după aceste zile de post, a flămînzit. Atunci a venit ispititorul și i-a zis: Să faci din pietre piini. Pe Cel flămînd îl ispîtea prin pofta piinii. Pe Cel ce postise patruzeci de zile îl ispîtea prin pofta mîncării. Dar Mîntuitorul i-a răspuns: „Nu numai cu piine va trăi omul, ci cu tot cuvîntul ce iese din gura lui Dumnezeu” (Mt. 4, 1—4). Așa a biruit ispitirea.

Nu mult după aceea, în predica de pe munte, Mîntuitorul spune mulțimilor: „Cînd postiți nu fiți triști ca fărnicii, că își smolesc fața lor, ca să arate oamenilor că postesc. Adevăr zic vouă, că își iau plata lor. Iar tu, cînd postești unge-ți capul și spală-ți fața, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău, Cel ce vede în ascuns. Și Tatăl tău, cel ce vede în ascuns, îți va răsplăti la arătare” (Mt. 6, 16—18).

Iar mai tîrziu, cînd apostolii n-au putut vindeca pe fiul lunatic, Mîntuitorul — care l-a vindecat — a zis către apostoli, „că acest soi (de demon) nu iese decît cu rugăciune și cu post” (Mt. 17, 19—21).

Tot despre rugăciune și post vorbește și sf. Ap. Pavel. El sfătuește pe cei căsătoriți să se îndeletnicească „pentru un timp, cu postul și cu rugăciunea” (I Cor. 7, 5), căci dacă toate „sînt îngăduite, eu nu mă voi lăsa stăpînit de ceva” (I Cor. 6, 12). El vorbește despre unii „frați” — „al căror Dumnezeu este pîntecele”, de care sfătuește pe filipeni să se ferească (Fil. 3, 19).

Stăpîni, nu robi.

Sînt destule aceste cîteva citate din Noul Testament, ca să ne dăm seama ce mare preț are postul pentru creștini. Postul arată că noi nu sîntem robiți pîntecelui, ci sîntem stăpîni peste poftele noastre. Celce caută tot mîncări gustoase, celce este fără saț și fără friu la mîncare, celce nu-i în stare să renunțe pe un timp la anumite mîncări și să se înfrineze, luînd asupra sa osteneala postului, acela se arată a fi stăpînit de pîntece, acela a uitat că „nu numai cu piine va trăi omul”. Deci, postul este mărturia puterii sufletului asupra trupului.

Armă împotriva patimilor:

Postul este și armă de luptă împotriva ispitelor. După postul de 40 zile a biruit Mîntuitorul pe ispititor. El a zis și către apostoli că e nevoie de „post și rugăciune” pentru a izgoni pe cel rău. Dacă am asemăna omul cu o sobă, am înțelege mai bine acest lucru. Celce încarcă mereu soba cu lemne, o face să se înfierbinte așa de tare, încît de căldura ei nu mai știe ce să facă. Dacă ar începe el să strige către sobă: „potolește-te și nu mai da atîta căldură”, aceasta i-ar răspunde: „încetează de a pune lemne și mă voi potoli”. Ce sînt lemnele pentru sobă, este îmbuibarea mîncărilor pentru trup. Cine mîncă mereu carne și se hrănește fără înfrinare, e ca și cînd ar pune lemne pe foc: trupul

începe să ardă în flăcările diferitelor poftes. Nu poți să mînci ca un leu și să fii ca un mieluşel. Celce mîncă așa și ar zice trupului său: „potolește-te, nu mă mai înfierbînta cu poftes fără friu”, ar primi răspunsul cuvenit din partea trupului: „încetează tu întii să mă îndopi cu carne fără măsură, pune-mă la post și înfrinare, și atunci mă voi potoli și aprinderea pofteselor se va stînge”. De aceea zice zicala din bătrîni: „Cine nu ține postul de bucate, nu poate ținea nici postul de păcate”. Celce postește scoate „demonii” adică poftes din trup.

Pentru înălțarea spre Dumnezeu:

Credinciosul care și-a potolit trupul prin post, poate mai ușor să se lapede

de păcate și să-și înalțe sufletul prin rugăciune la Dumnezeu. Postul e cale de apropiere de Dumnezeu. De aceea toți sfinții cînd au voit să se apropie mai mult de Dumnezeu, au împreunat postul cu rugăciunea. Asta e și sfatul sf. ap. Pavel către soții creștinii. Nu poți să te cureți de patimi, să te înalți la Dumnezeu fără post. Se-nțelege că nu trebuie să postești de ochii oamenilor, ca să fii laudat de ei, ci să postești pentru Dumnezeu.

Rînduiala Bisericii.

Încă de la început creștinii au postit. Cu vremea în Biserică s-au stabilit patru posturi mari peste an: Postul Crăciunului (care amintește postul celor dinaintea de venirea Mîntuitorului), Postul Paștilor, care amintește postul de 40 de zile al Mîntuitorului și patimile Domnului (cînd apostolii au postit), postul sf. Apostoli Petru și Pavel (care apostoli au postit) și postul sf. Mării (căci Maica Domnului a postit). Aceste posturi le-au ținut credincioșii romîni de pretutindenea vreme de sute de ani. În deosebi postul Paștilor este ținut cu multă evlavie și smerenie. Căci rînduiala Bisericii este rînduiala lui Hristos, rînduiala sf. Apostoli. Așastă

rînduială e spre mintuirea tot celui ce crede și împlinește cuvîntul Domnului.

Acelaș post...

Așa de mult au ținut credincioșii romîni la rînduiala Bisericii noastre, încît în 1698, cînd împăratul de la Viena a trecut cu sila pe unii creștini din Ardeal la greco-catolici, aceștia au cerut ca „toată legea noastră, slujba Bisericii, liturghia și posturile să stea pe loc”, ca „toate țeremoniile, sărbătorile, posturile, cum pînă acum așa și de acum înainte, să fim slobozi a le ține”. Deci, ei au cerut ca să fie slobozi a ținea posturile așa cu le-au ținut și mai înainte și cum le-au ținut strămoșii lor. De ce au cerut aceasta? Pentru că li-era teamă că unindu-se cu Biserica Romei, vor fi siliți să ție „postul catolic”, care este mîncare de ouă, brînză, lapte și supă de carne. „Postul catolic” e lepădare numai de carne, pe cînd adevăratul post e mîncare numai de verdețuri, cu deslegare (în cîteva zile) la pește și vin. Teama celor ce au fost siliți să se declare gr. catolici n-a fost fără temei. Intr-adevăr, mai tîrziu ei au fost îndrumați să părăsească postul adevărat și să postească la fel cu catolicii. Așa se căuta stricarea rînduie-lilor strămoșesți, cari de la începutul creștinătății le avem. Credincioșii gr. cat. însă au rămas tot la rînduiala veche a postului.

Astăzi ei sînt de mai bine de 8 ani iarăși fii ai Bisericii strămoșesți. Acum nimeni nu-i mai îndrumază să postească cu lapte, brînză, ouă, supă de carne, ci — alături de toți ceilalți fii ai Bisericii noastre — ei țin postul, cum l-au ținut și strămoșii lor. Strămoșii lor au zis: „posturile să stea pe loc” (să nu se schimbe) și ele nu s-au schimbat. Așa că și în ținerea postului credincioșii gr. cat. au fost una cu credincioșii ortodocși, iar acum această unitate în post și rugăciune este o armă de întărire a unirii în aceeași credință și aceeași rînduială strămoșesă.

Infrățire.

Sîntem în sfîntul și marele post al Paștilor. Vrem, ca prin post și rugăciune, „să ne curățim simțirile”, să ne pregătăm pentru Invierea lui Hristos, prin înnoirea sufletelor noastre. Credincioșii vechi ortodocși și reveniți postim acelaș post, pe care l-au ținut sute de ani și înaintașii noștri. Ne rugăm în aceleași biserici, din același Triod, care ne vorbește despre înfrinarea patimilor și pocăință.

Ne simțim așa înfrății cu înaintașii, înfrății unii cu alții în aceleași rînduiele ale Bisericii ortodoxe romine. Să lepădăm de la noi orice urmă de ceartă, dezbinare și vrăjmășie și să creștem în dragoste, bună înțelegere și unire. Postul acesta să fie un prilej ca să crească și mai puternică unirea sufletelor noastre în aceeași credință strămoșesă. Să fie prilej de a ne apropia de Dumnezeu mai mult și așa a ne apropia și unul de altul mai mult, ca niște adevărați frați în Hristos.

Fie ca binecuvîntările postului Paștilor să se reverse în sufletele tuturor credincioșilor, ca să primim răsplătirea Tatălui, Cel ce vede și cele ascunse, și a Mîntuitorului, care cu pilda și cu cuvîntul ne-a îndrumat să postim postul cel adevărat!

Ieromonahul Nicolae

Despre rugăciune

Cînd vă rugați, ziceți: „Tatăl nostru“

Luca 11, 2

Omul credincios se roagă. El nici nu poate să nu se roage: Inima sa îl silește să pună în cuvinte gîndurile, simțămintele și dorințele pe cari le are față de Dumnezeu.

LAUDĂ, MULȚUMIRE, CERERE:

Recunoscîndu-l pe Dumnezeu de Făcătorul tuturor celor văzute și nevăzute, văzînd nespusa rînduială așezată de El în mersul lumii acesteia, omul credincios nu poate să nu preamărească puterea și înțelepciunea cea fără de margini a lui Dumnezeu și să nu strige împreună cu psalmistul: „Minunate sînt lucrurile Tale, Doamne!”

Creștinul, care vede și înțelege toate cîte Dumnezeu a făcut și face pentru oameni, cîta dragoste a dovedit El pentru ei, dînd chiar și pe singurul său Fiul pentru răscumpărarea neamului omenesc, credinciosul, care de atîtea ori gustă din bunătățile harului dumnezeesc, simte trebuința nebiruită de a lăuda bunătatea cea neasămănată a lui Dumnezeu, de a mulțumi cu cea mai adîncă recunoștință pentru nenumăratele Lui binefaceri, de a arăta dragostea sa pentru El, dragostea ce-i stăpînește toată ființa.

Omul evlavios, dîndu-și seama de atîrnarea sa de Făcătorul și Binefăcătorul său, care este Dumnezeu, cunoscîndu-și slăbiciunea sa și neputința de a ajunge la mintuire numai cu propriile sale puteri, negreșit se va îndrepta totdeauna și în toate împrejurările către Dumnezeu, rugîndu-L pentru har și sprijin, punîndu-și în El toată nădejdea vieții sale, de aici, cît și a celei de dincolo de mormînt.

RUGĂCIUNEA, RESPIRAȚIA SUFLETULUI

Creștinul adevărat deci în tot locul și totdeauna își înalță sufletul către Dumnezeu prin rugăciune. De aceea cu drept cuvînt se zice că rugăciunea este pentru sufletul credinciosului ceea ce pentru trup este respirația (răsuflarea). Trupul, ca să trăiască trebuie să stea, neapărat, în neînteruptă legătură cu aerul; ca viața religioasă, credința să nu se stingă, sufletul fără încetare trebuie să fie în comunicare cu Dumnezeu. Cînd un creștin ajunge de nu se mai roagă niciodată, atunci viața lui religioasă încetează; credința lui moare.

PILDA ADEVĂRATEI RUGĂCIUNI:

Rugăciunea este ridicarea inimii către Dumnezeu, este vorbirea sufletului nostru cu Dumnezeu.

Rugăciunea pune în legătură pe Dumnezeu, către care se îndreaptă rugăciunea, cu credinciosul, care se roagă. De aici rezultă că acela care ne învață cum trebuie să ne rugăm și ne dă modelul cel mai desăvîrșit de rugăciune, acela trebuie să cunoască desăvîrșit și pe Dumnezeu și pe om. Dar cine dintre oamenii muritori cunoaște cu deplinătate pe Dumnezeu și pe om? Care om va putea spune întocmai nespusa mărime, putere, dreptate și bunătate a Lui? Nimeni nu cunoaște în chip deplin pe Dumnezeu, afară de Domnul nostru Iisus Hristos. El singur îl cunoaște în chip desăvîrșit, pentru că El este Fiul lui Dumnezeu: „Nimeni nu cunoaște pe Tatăl afară de Fiul și de acela căruia Fiul voiește să-i descopere” — (Matei 11, 27) — ne spune Mintuitorul însuși. Dar și pe om, și pe noi, Iisus Hristos, Domnul nostru, ne cunoaște mai bine

decît ori și cine, ne cunoaște în chip desăvîrșit, atît prin atotștiința Sa dumnezeiască, cît și prin viața Sa pe care a trăit-o pe pămînt, ca om, în mijlocul nostru. El a fost și om adevărat, în toate asemenea nouă, afară de păcat. Lipsurile, nevoile, simțămintele inimii omenesci, le-a cunoscut în suferințe și în bucurii, în strimtoare și părăsire, bînd paharul durerii pînă la fund, pînă la crîncena și umilita moarte pe cruce. El deci, Dumnezeu și Omul, El care a fost singurul în stare a zidi podul mintuirii între viața acesta și viața cea veșnică, numai El știe în chip deplin cum trebuie să fie vorbirea sufletului nostru cu Dumnezeu, cum și care trebuie să fie rugăciunea omului credincios. Și El, care însuși s-a rugat, sau binecuvîntînd sau mulțumind, sau cerînd împlinirea voiei Tatălui, El a binevoit să descopere și Apostolilor Săi, cum trebuie să ne rugăm. Cînd aceștia se apropiară de El și-L rugară: „Doamne, învață-ne să ne rugăm” (Luca 11, 1); Domnul nostru Iisus Hristos, ascultîndu-le rugămîntea, i-a învățat cum trebuie să se roage, zicînd: „Cînd vă rugați, ziceți: „Tatăl nostru...” (Luca 11, 2). Și apostolii, cărora Fiul lui Dumnezeu a voit să le „descopere”, au învățat rugăciunea Domnească, adică: „Tatăl nostru”, au scris-o în Sfînta Sa Scriptură, au așezat-o în Sfînta Tradițiune, a mamei noastre Biserici, predicîndu-o lumii întregi, în toată vremea și în toate locurile. În toate limbile pămîntului, de milioane de ori, atît la slujbele dumnezeiești, cît și în cămăruțele cele mai umile și mai tainice ale credinciosului de aproape două mii de ani, această rugăciune s-a ridicat și se ridică, fără încetare, la picioarele tronului dumnezeesc în numele Domnului nostru Iisus Hristos.

„Tatăl nostru...” este rugăciunea dată de Domnul, așa cum dragostea este porunca Lui și sfînta împărtașanie taina Lui.

FII AI TATALUI ȘI FRAȚI INTREOLALTA

Aceasta a fost și este rugăciunea zilnică a credincioșilor romîni. Dintru început, cînd au auzit propovedania creștină, cu 1800 ani în urmă, strămoșii noștri s-au bucurat că pot numi pe Dumnezeu Tată, că ei sînt fii ai acestui Tată atot bun și atot puternic, și de atunci și pînă astăzi nu e credincios, care zilnic, cel puțin dimineața și seara, să nu rostească rugăciunea domnească.

Dar dacă toți credincioșii zic lui Dumnezeu: „Tatăl nostru”, însemnează că ei sînt frați întreolaltă, ce stau sub ocrotirea aceluiaș Părinte ceresc. Rugăciunea „Tatăl nostru” era un îndemn ca fiii aceluiaș Tată, fiii aceiași Biserici, să nu mai stea despărțiți în „două strane”, ci să se unească și cu o gură și o inimă să se roage Domnului. Nu poți zice „Tatăl nostru” și să te desparți de fratele tău, să-l privești cu nepăsare, dacă nu cu vrăjmășie. Cînd zici „Tatăl nostru” simți și pe toți frații lingă tine, pe toți ceice îi spun lui Dumnezeu Tată. De aceea credincioșii foști gr. catolici s-au întors la casa părintească, la Biserica strămoșească, și acum se roagă împreună cu toți credincioșii ortodocși lui Dumnezeu-Tatăl, ca niște frați adevărați.

Fie ca în fiecare zi, cînd se înalță de pretutindeni din toate sufletele credincioase, rugăciu-

Podoaba casei Domnului

Parohia revenită Gorenii (prot. Reghin) — ortodoxă pînă în 1834 — are astăzi o biserică nouă zidită și pictată între anii 1950—53 și casă parohială. Credincioșii sînt rîvnitori pentru biserică. Sub conducerea unui preot vechi ortodox, viața lor religioasă se desfășoară pe linia tradițiilor strămoșești. În anul 1956 s-au cumparat, din danii benevole: două icoane pentru iconostas, Sf. Nicolae și Sf. Ioan Botezătorul; un rînd de odăjdii preoțești; un clopot mare (254 kg).

Toate acestea dovedesc vrednicia credincioșilor și a părintelui lor duhovnicesc.

R.

Dreptate și pravilă

Urmare din pag. 1

țării, atunci dă-le jos, nu le terfeli ca un nevrednic”.

Țăranul Furtună: „Drept să vă spun, domnule maiur, de cînd sînt, multă nevoie și asprime am îndurat pe lumea asta, prin grele cumpene am trecut, dar... de cîntea Măriei Sale nu m-am lepădat... Mi-a fost drag să port și eu cu mine un semn dat de Vodă. Și... mai aveam eu un dar de la Vodă... o goarnă! Dar mi-a luat-o perceptoriu zălog... pentru un rest de parale! Era goarna cu care am sunat atacul pe sușul redutei Grivița; îmi curgea sîngele gîrlă din locul aista cu semnul de pe frunte și eu sunam, ca să indemn ostașii la deal... sunam de mi s-a dus pomina pînă la urechea Măriei Sale. Măria Sa mi-a dăruit goarna cu care m-a împlinit zăciul și medaliile pe care mi le-ași aruncat dumneavoastră la cîntea tălpilor! Li eram drag lui Vodă atunci, dar acum se vede că i s-a urît și lui de noi și v-au trimis să ne luați și cît ne dăduse!”

Astfel, ancheta este terminată... și urmează executarea sentinței fără îndurare, dictată din adîncă ură a stăpînului față de sclav.

...Pe înopțate, la marginea satului, pe un cîmp bătut de viscol, în fulgerul unui foc de salvă tras într-un grup de țărani, se mai zări odată chipul uscat, cu ochi scînteietori ai veteranului Ștefan Furtună, și în detunătura puștilor, căzu trîznit grămadă peste celelalte trupuri rosfogolite ale tovarășilor săi, gornistul Furtună de la asediul Griviței din anul 1877. Cu adevărat, Patria i-a fost recunoscătoare!

Țăranul moldovean Ștefan Furtună din satul Rădeni este martirul care s-a sacrificat pentru desrobirea țărănimii romîne.

Mii de țărani au căzut ca și el asasinați de armata țării în numele salvării Patriei, pentru că au avut îndrăzneala să se ridice contra stăpînitorilor ce le furau munca și le storceau viața, alte sute au înfundat temnițele și s-au stins după zeci de ani de chinuri”.

(V. Răscanu, Amintiri și evocări din răscoala jărănească)

nea „Tatăl nostru”, să se întărească din ce în ce mai mult dragostea dintre frați și simțămîntul că toți una sîntem și una trebuie să rămînem! Căci numai ca frați, uniți în aceeași credință, aceeași dragoste și aceeași rugăciune, putem să îndrăznim a-i zice Tată, Celuice ne ocrotește ca pe niște fii iubiți și ne călăuzește pașii vieții spre mintuire.

C.